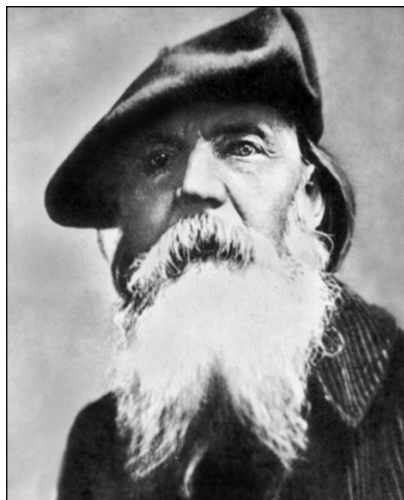

МУРАШКО Микола Іванович (08(20). 05. 1844, м. Глухів Черніг. губ., нині Сум. обл. — 09(22). 09. 1909, селище Буча, нині місто Київської обл., похований у Києві) — живописець, графік, історик мистецтва і педагог. Брат О. І. Мурашка, дядько О. О. Мурашка. Навчався у художника-реставратора в Києві (1858-63), вільний слухач С.-Петербурзькій АМ (1863-68). Жив у м-ку Вороніж Чернігівської губ. (нині селище Шосткинського р-ну Сумської обл.). У Києві викладав малювання у 1-й гімназії (1869-70), реальному училищі (1873-95), [Колегії П. Галаґана](#). Засновник і викладач (1875-1901) приватної Київської рисувальної школи, що відіграла важливу роль у розвитку образотворчого мистецтва і художньої освіти в Україні. Послідовно й наполегливо пропагував в Україні мистецтво передвижників, обстоював принципи ідейного мистецтва, виступав проти декадентства та формалізму. Пропонуючи нові методи викладання, 1869 видав посібник із малюва-

ння для дітей (перевидано 1875). З його ініціативи від 1877 у Києві щорічно організовували художні виставки, на яких були представлені твори видатних рос., укр. і зарубіж. художників-реалістів. Від 1870-х рр. брав участь у мистецьких виставках у Києві та С.-Петербурзі. У 1885, 1891, 1894 відвідав Краків, Відень, Париж, Рим. Від 1880-х рр. друкував статті та рецензії у місцевій та столичній пресі. Займався літографією, зокрема створив портрети Т. Шевченка (1867), автопортрет (кін. 1860-х рр.), ілюстрації до зб. «Сказки» Г.-К. Андерсена (К., 1878). У реалістичних пейзажах і портретах відтворював переважно національні типи. Деякі полотна зберігаються в НХМ (Київ). Портрети Мурашка написали І. Рєпін (1866), М. Пимоненко (1884) та О. Мурашко (1906). Автор кн. «Воспоминания старого Учителя» (К., 1907-09, вып. 1-3; укр. — 1964). Останні роки життя мешкав у Бучі. Серед учнів — М. Жук, В. Замирайло, С. Костенко, Ф. Красицький, К. Малевич, М. Пимоненко. На його честь названо вулиці в Києві та Глухові.

Основні твори

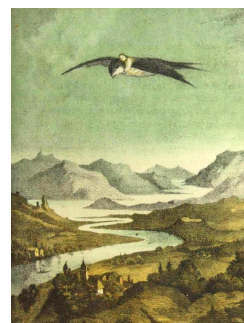
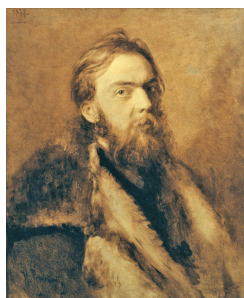
живопис – «Мотив з околиць Києва» (1879, здобув звання клас. художника 3-го ступеня), «Осінь», «Над Дніпром», «Річка Тетерів», «Млин», «У парку», «Вид Боярки» (усі – 1880-90-і рр.), «Коростишів» (1886), «Крим» (1892), «Берег Алупки» (1894), «Український краєвид» (1896), «Ай-Петрі», «Мечеть» (обидва – 1897), «Дніпро» (1899), «М. Ге» (1906).

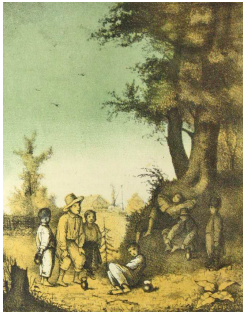
Рекомендована література

1. Турченко Ю. Я. Портрет Шевченка роботи М. Мурашка // Мистецтво. 1955. № 2;
2. Його ж. М. І. Мурашко. К., 1956.

І. І. Чуліна

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Мурашко Микола Іванович / І. І. Чуліпа // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70500>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).